

originii limbii ucrainene»¹. Un mare interes a trezit printre cercetători descoperirea în primii ani de după război a unor documente novgorodone scrise pe coajă de mesteacăn, provenind din veacurile XI—XVI. O primă parte (în număr de 25) au fost analizate din punct de vedere paleografic și lingvistic într-o lucrare colectivă a Institutului de Lingvistică a Academiei de Științe a U.R.S.S.² și un număr mai mare (împreună cu cele descoperite ulterior, 106) de către slavistul polonez W. Kuraszkiewicz³. Printre ultimele lucrări atrage atenția studiul lui V. M. Taman care examinează lexicul de origine polonă în monumente de limbă rusă ale veacului al XVI-lea, în cea mai mare parte din «scrisorile lui Ivan cel Groaznic»⁴. Lexicul vechilor documente ale cancelariilor rusești a constituit obiectul unor comunicări din cadrul celui de-al IV-lea Congres al Slaviștilor de la Moscova (1958).

Materialul oferit de actele ce aparțin cancelariilor vest-ruse a fost folosit pe larg și de E. F. Karski în cunoscuta lucrare *Белорусы. Язык белорусского народа*, apărută la Varșovia între 1905—1912⁵.

Tot din aria de influență vest-rusă fac parte actele provenite din cancelaria Marelui Cnezat al Lituaniei. Particularitățile de origine rusă, bielorusă, ucraineană și polonă (în fonetică și morfologie) ale actelor slavo-lituanice au fost analizate prima dată de M. Rudzińska în referatul ținut la al doilea Congres al Slaviștilor de la Varșovia⁶. Independent de aceasta, pe baza unor cercetări personale îndelungate în arhive ruse și polone, norvegianul Christian Schweigaard Stang publică un an mai târziu, în 1935, lucrarea *Limba de cancelarie vest-rusă a marelui principat al Lituaniei*⁷ care prezintă interes pentru noi, înainte de toate, datorită subcapitolului *Cancelaria moldovenească (Die moldauische Kanzlei, p. 7—8)*; aici autorul are în vedere acte moldovenești dintre anii 1388—1463, (cercetate de el în Archiwum Głównie din Varșovia și Muzeul Czarotorski din Cracovia sau publicate în cunoscutele colecții *Акты*

Moscova, 1958, 188 p. În această ultimă lucrare prepozițiile *aby* (p. 65, 164), *иж, иже* (p. 136—138) *ижбы* (p. 165) sînt considerate polonisme. Sintaxa veche rusă este mult studiată de altfel în ultimul timp: M. A. SOKOLOVA în *Очерки по языку деловых памятников XVI века*, Leningrad, 1957, 192 p. acordă sintaxei primul loc cu 107 pag. (p. 11—118), apoi morfologia (cu 46 pag.) și fonetica (cu 22 pag.).

¹ Питання походження української мови, Kiev, 1956.

² *Палеографический и лингвистический анализ новгородских берестяных грамот*, Moscova, 1955.

³ *Gramoty nowogrodzkie na brzozej skórze*, Varșovia, 1957, 105 p.; v. aici o bogată literatură a subiectului (p. 90—92) și glosarul (p. 94—105).

⁴ *Полонизмы в языке русских памятников XVI века*, în *Очерки истории языка*, Изд. Ленинградского Унив., 1960, Ученые записки, № 267, вып. 52, p. 98—124 (cap. «Послания Ивана Грозного»).

⁵ Vol. I, *Fonetica*, 1905; vol. II, p. 1, *Morfologia*, 1911; vol. II, p. 2, *Sintaxa*, 1912; lucrarea a fost reeditată în două volume, la Moscova, în 1955.

⁶ *Charakterystyka języka urzędowego Wielkiego Księstwa Litewskiego* (Caracteristica limbii oficiale a Marelui Principat Lituanian), în *Księga referatów sekcja I. Językoznawstwo. II Międzynarodowy Zjazd Slawistów*, Varșovia, 1934, p. 100—104. Lucrarea semnalează unele trăsături existente și în actele slavo-moldovenești.

⁷ *Die westrussische Kanzleisprache des Grossfürstentums Litauen*, Oslo, I. Kommissjon hos Jacob Dybwad, 1935 (Skrifter utgitt av det Norske Videnskaps Akademi i Oslo II Hist.-Filol. Klasse, 1935, no. 2), 166 p. + 5 pl. Lucrarea a fost semnalată de B. UNBEGAUN în *Revue des études slaves*, XV, 1935, p. 266—267 și recenziată de JAN STANKIEWICZ în *Balticoslavica*, Wilno, t. II, 1936, p. 374—398 și de W. KURASZKIEWICZ în *Rocznik Slawistyczny*, 1937, t. XIII, p. 39—58.